

The Analysation of Construction and Usage of Le Corbusier's Villa Savoye, Who Was Pioneer of Modernism in Architecture

Gizem Ozer

Faculty of Architecture, Izmir University
Mehmet Ali Akman District 13. Street No: 2 Box Office: 35290, Izmir, Turkey
E-mail: gizem.ozler@izmir.edu.tr

Zeynep Sevinc

Faculty of Architecture, Izmir University
Mehmet Ali Akman District 13. Street No: 2 Box Office: 35290, Izmir, Turkey

Abstract

Architectural space should be able to meet the needs and behaviors of individuals living in and able to fulfill its functions. The space that facilitates the life of users and fulfills the expected functions can be defined as correctly designed and implemented space.

Today, some buildings of architects which are shown as an example in architecture schools, gave direction to the history of architecture and have pioneered isms are unable to perform their functions for the sake of aesthetical and ideological concerns. For instance, Villa Savoye which was designed and applied by Le Corbusier is the one of the first that comes to mind when called modernism, while considering the structure's assessments; it is seen that the artistic concerns are prior then its mechanical functions.

In this paper Villa Savoye's functionality and artistic value are examined. Despite its pioneering artistic structure, building has a cause to place its user as a victim. In such an occurrence people who are directly or indirectly responsible of formation of space that causing such suffering are the actors. In this context, using Actor Network Theory as a base, factors of humans, non-humans and institutions for application of the structure, will be examined.

Key words: Villa Savoye, Le Corbusier, User-Space, Actor Network Theory.

Mimaride Modernizm Akımının Öncülerinden Le Corbusier' in Villa Savoye yapısının yapım ve kullanım açısından incelenmesi

Özet

Mimari mekân, içinde yaşayan bireyin ihtiyaç ve hareketlerini tam olarak karşılayabilmeli ve işlevlerini yerine getirebilmelidir. Kullanıcısının hayatını kolaylaştıran ve beklenen işlevi yerine getiren mekân, doğru tasarlanmış ve uygulanmış bir tasarım olarak tanımlanabilmektedir.

Günümüzde mimarlık okullarında örnek olarak gösterilen ve mimarlık tarihine yön vermiş, izmlere öncülük etmiş mimarların yapılarında dahi, estetik kaygılar ve ideolojik kaygılar uğruna bazı mekânların işlevlerini yerine getiremediği görülmektedir. Örneğin 1928-1931 yılları arasında Le Corbusier tarafından tasarlanan ve uygulanan Villa Savoye, modernizm denildiğinde akla gelen ilk yapılardan biri olmasına rağmen kullanıcısının değerlendirmeleri göz önüne alındığında; sanatsal kaygıların, mekanik işlevlerinin önüne geçtiği görülmektedir.

Bu makalede Villa Savoye'un kullanımı, işlevselliği ve sanatsal değeri incelenmektedir. Yapı sanatsal olarak öncü olmasına karşın, kullanıcıyı mağdur duruma düşüren nedenler bulunmaktadır. Böyle bir oluşumda bu mağduriyete direkt veya dolaylı olarak sebep olanlar mekânın oluşumunda rol alan aktörlerdir. Bu bağlamda aktör ağ teorisi altlık olarak kullanılarak; yapıyı tasarlayan, uygulayan ve uygulanmasına aracı olan kurumlar, bireyler ve insan olmayan etkenler incelenecektir.

Anahtar kelimeler: Villa Savoye, Le Corbusier, Mekânın Kullanıcısı, Aktör Ağ Teorisi.

1. Le Corbusier

Mimarlık tarihine yön vermiş ve tasarım okullarında örnek olarak gösterilen mimarların eserlerinde dahi ne yazık ki mağdur kullanıcılar bulunmaktadır. Bu eserlerden biri de asıl adı Charles-Edouard Jeanneret olan Le Corbusier'e aittir. İsviçre asıllı Fransız mimar Le Corbusier, 6 Ekim 1887'de La Chaux-de-Fonds'da dünyaya gelmiştir. Yapıları ve mimari üslubu ile bilinen Le Corbusier hayatı boyunca sanatın ve bilimin birçok dalı ile ilgilenmiştir. Kendisinin mimarlık dışında tarih, heykel, şehir planlama, matematik, edebiyat gibi alanlara da birçok katkısı bulunmuştur (Cohen , 2008).

Le Corbusier'in kendi çizgisinin oluşmasında 1907 yılının Eylül ayında çıkmış olduğu 10 senelik Avrupa ve Ortadoğu seyahatinin etkisi bulunmaktadır. Çıkmış olduğu bu seyahat süresince Floransa, Almanya, İtalya ve İstanbul'u gezmiştir. Bu gezi sırasında Paris'te Augusto Peret ile tanışmasının, Almanya'da Peter Behrens için 7 ay çalışmasının, İtalya'da Penthanon, Acropolis ve Pompei'yi görmesinin ve Michelangelo'nun işlerinden etkilenmesinin kendine ait tarzının oluşmasında çok büyük etkileri olmuştur. Kariyerinin başlarında gittiği sanat okulundaki profesörlere ve kendi ailesine konutlar tasarlamış olup ayrıca varlıklı bir Yahudi ailesine tasarladığı Villa Schwomp' da hem mimari hem de iç mimari uygulamaları bulunmaktadır. 1917' de Paris' e geri dönmüştür ve endüstriyel tasarımcı olmak için çalışmalara başlamıştır. Betonarme endüstri yapılar tasarlayarak mesleğini bu şekilde icra etmeyi hedeflemiştir, fakat tasarladığı binaların hiçbiri inşa edilmemiştir. Paris'in Alfortville Saborbe Banliyösü'nde bulunan elektrik santralinin artıklarından tuğla ve seramik yapan ufak bir fabrikanın yönetimini devralmıştır. Ne yazık ki bu girişiminde de başarılı olamayıp iflas ederek babasına ve arkadaşlarına yüklü borç altına girmiştir. 1922 yılından sonra yazdığı kitaplar ve açtığı sergiler sayesinde sahip olduğu fikirleri tanıtmaya şansına ulaşmıştır. Böylece 1925 yılında ekonomik olarak düzlüğe çıkıp borçlarını ödeyebilecek duruma gelmiştir. Daha sonraları yazmış olduğu dört kitabı İngilizce ve Almanca da dahil olmak üzere birçok dile çevrilmiştir.

Le Corbusier, 1922 yılında kuzeni Pierre Jeanneret ile Cenova'da kurduğu Perret Brothers şirketi sayesinde profesyonel mimarlık hayatına başlamıştır. Kuzeni ile birlikte William Cook, Henry Church, Amedee Ozenfant, Jacques Lipchitz gibi birçok sanatçıya ve sanatsevere konutlar tasarlamışlardır (Cohen, 2008).

Bu döneme gelene kadar yaşamış olduğu zorluklar ve deneyimler sayesinde mimarlık alanındaki çizgisi ortaya çıkmış ve bugünkü bilinirliği oluşmuştur. 1928 ve 1933 yılları arasında Le Corbusier'i anlatan ve en çok bilinen üç binası kronolojik sırasıyla; Villa Savoye (1928-9) (Şekil 1), The Cité de Refuge (1929-33) ve Pavillon Suisse (1930-2) 'dir (Curtis, 1997).

Şekil 1. Le Corbusier ve Villa Savoye'un modeli (Cohen, 2008)

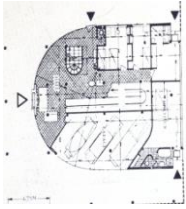
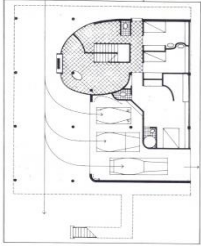

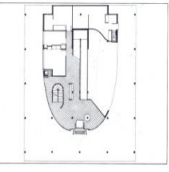
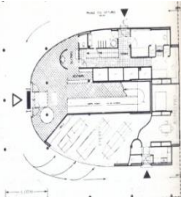
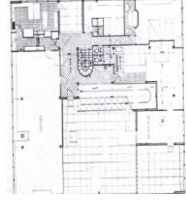
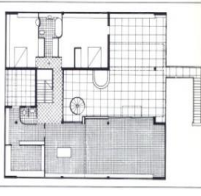
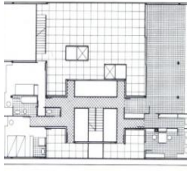

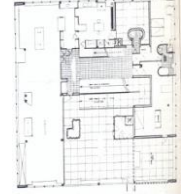
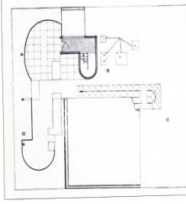
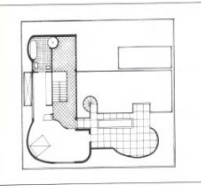
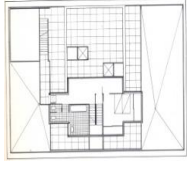
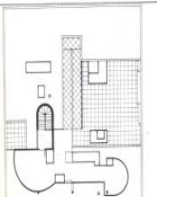
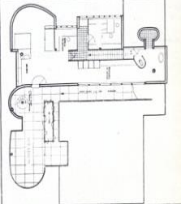
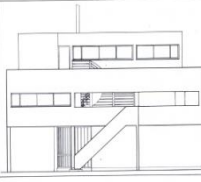
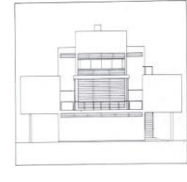

2. Villa Savoye

Bu bölümde Le Corbusier'in kariyerinde dönüm noktası olarak kabul edilen Villa Savoye'un projelendirme ve uygulama aşamaları, kullanım süreçleri ve sorunları incelenecektir. Roth'un (2000) 'Hassas ve karmaşık makinelerle donatılmış, bilinmeyen bir amaçla bu düzlüğe yerleştirilmiş çağrıştıran bir uzay aracı' olarak tanımladığı Villa Savoye'un sahip olduğu özgün tasarımda aile profilinin büyük katkısı bulunmaktadır. Aile için bu konut sadece hafta sonlarını geçirecekleri ve hizmetlilerini de barındırabilecek bir evden çok sosyal statülerini ve sanatsal bakış açılarını ortaya koyan bir araç olarak görülmektedir.

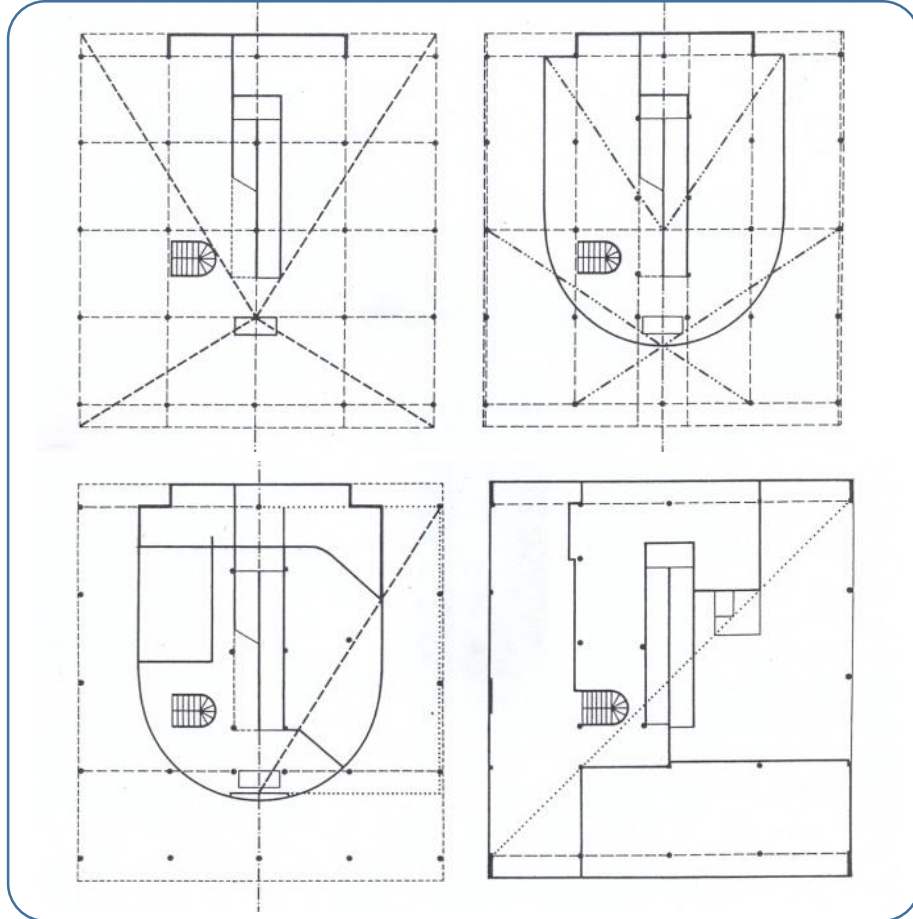
2.1 Projelendirme ve Uygulama Aşamaları

Mekânın sahipleri; M ve Mme Pierre Savoye ve oğulları Roger'dır. Bina, Parc de Villiers, Poissy (693 HA) adresinde yer almaktadır. Le Corbusier'in Savoye ailesi ile ilk kontratını 28 Eylül 1928' de imzaladığı düşünülmektedir. Proje 1928 ve 1929 tarihleri içerisinde 5 defa revize edilerek, geliştirilerek ve tartışılarak Savoye ailesine sunulmuştur (Benton, 1987).

Tablo 1. Yıllara Göre Villa Savoye' un Proje Sunum Çizimleri (Benton, 1987)

	1. Sunum 6-14 Ekim 1928	2. Sunum 6-7 Kasım 1928	3. Sunum 26-27 Kasım 1928	4. Sunum 17 Aralık 1928	5. Sunum Nisan-Haziran 1929
Zemin Kat Planı					
1.Kat Planı					
2.Kat planı					
Görünüş	---				---

1928 yılında 6-14 Ekim, 6-7 Kasım, 26-27 Kasım ve 17 Aralık tarihlerinde 4 defa proje sunumu yapılmıştır. Son sunum 1929 yılında Nisan ve Haziran aylarında yapılmıştır (Benton, 1987). Tablo 1’de çizimlerde de görüldüğü üzere zemin kat planında minör üst katlarda ve özellikle teras katında majör değişiklikler olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 2. Gridal Sistem Üzerine Oturtulmuş Plan (Gast, 2000)

Bina, ızgara plan modeline sahip bir yapıya konumlanmış kare formundadır (Şekil2). Oluşturulan bu ızgara sistemi, altın oran temel alınarak hesaplanıp iki simetrik alana bölünmüştür. Bu alanların kesişim noktasına katları birbirine bağlayan dikey sirkülasyon alanı olan rampa konumlandırılmıştır (Gast, 2000).

Villa Savoye, Le Corbusier’in 1926 da yayınlamış olduğu “Five points towards a new Architecture” adlı makalesinde bahsettiği, Modern mimarlığın beş ilkesi olarak bilinen prensiplere sahiptir; bunlardan ilki Le Corbusier’in *piloti* dediği uzun ince sütunlar sayesinde yapı yerdan koparılmıştır. Bu sayede alt katta yeni bir kullanım alanı oluşmuştur. İkinci ilkesi olan serbest plan sayesinde hiçbir duvar yapıya yapıya bağlı değildir. Taşıyıcı iskelet ve yapının duvarlarının birbirinden bağımsız olması üçüncü ilkedir. Dördüncü ilke olarak mekânın daha iyi aydınlanmasını sağlayan serbest yatay pencereler ve son ilke olan Akdeniz mimarisinden esinlenen düz çatı sayesinde bina kapladığı alan kadar bir bahçeye sahip olmuştur (Roth, 2000).

Nisan 1929 tarihinde arazide ilk çalışmalar başlamış olup, ilk katın inşaatı Haziran ayında tamamlanmıştır. Mekânın elektrik tesisatı, iç mekan düzenlemeleri ve ince yapısı 1930 yılı boyunca sürmüştür. Yapı 1931 yılının başlarında tamamlanmıştır. Savoye ailesi 1931 yılının baharında evlerine yerleşmeye başlamıştır, aynı zaman aralığında evin boya işleri devam etmekte olup tüm boya süreci Temmuz ayına kadar sürmüştür (Benton, 1987).

Tablo 2. Yıllara Göre Villa Savoye' un Tasarım Süreci (Benton, 1987)

Yıl	Yapılan Çalışmalar	Ay
1928	Olası plan çalışmaları	Eylül
	Arazi analizi	
	Kesit ve plan ve perspektif çalışmaları	
	Karakalem eskiz plan çizimleri	Kasım
	Farklı merdiven çalışmaları	Aralık
	Strüktür çalışmaları	Aralık
1929	Salon pencere detay çalışmaları	Mart
	Son plan çizimleri	Şubat - Haziran
	Loca tasarımı için taslak çalışmalar	Nisan
	Çift loca tasarım önerileri	Haziran
1930	Loca yanını yeşillendirme ve köpek kulübesi tasarımı	Ocak - Şubat
	Dolap ve yatak odası detaylarının düzenlenmesi	Şubat
	Alan düzenlenmesi, bahçe için alternatifli tasarımlar ve kapı detayları	Haziran
1937	Locanın onarımı	Eylül

Tablo 2' de görüldüğü üzere projenin olası plan çalışmaları 1928 yılının Eylül ayında başlayıp proje detaylarının sonlanması 1930 yılının Haziran ayına kadar sürmüştür.

Tablo 3. İşçilik ve Malzeme Giderleri (Benton, 1987)

Yıl	Giderler
1929	37,246 Frank
1930	13,550 Frank
1931	23,688 Frank
Toplam	74,484 Frank

Toplam proje tutarı yaklaşık olarak 815,000 Franktır. İşçilik ve malzeme giderlerinin yıllara göre dağılımı Tablo 3' de gösterilmiştir (Benton,1987).

2.2 Kullanım Süreçleri ve Sorunları

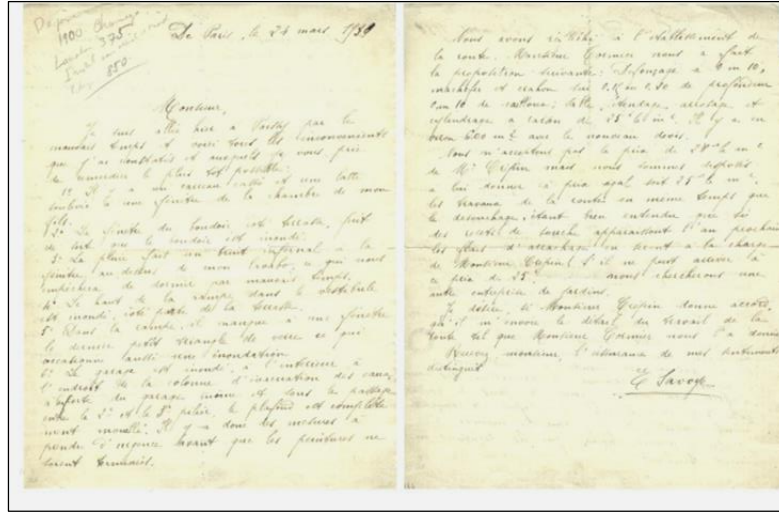
Bir mimari proje müşterisinin ihtiyaçlarına cevap vermek üzere tasarlanır ve mimari projenin temelini bu ihtiyaçlar oluşturur (Anderson, 2011). Bu sebeple kullanıcının rahatlığı ve konforu ön planda tutulmalıdır.

Villa Savoye, Savoye ailesinin hayatını kolaylaştırmak üzere tasarlanmış bir makineye benziyor olabilirdi ancak ağır basan sanatsal kaygılardan dolayı fonksiyonlarını düzgün yerine getiremeyen bir yaşam alanı olarak tanımlanmaktadır. Villanın duvarları, İsviçre'den getirilen özel bir harçla zanaatkarlar tarafından sıvanmıştı. Dantel kadar narin bu duvarlar evi görmeye gelenler üzerinde en az Reform karşıtı bir kilisenin değerli taşlarla süslenmiş nefleri kadar duygu uyandırıyor (Botton, 2010). Villanın çatısı ise modernizmin kendi ölçütlerine göre bile, evin dürüstlükten ne kadar uzak, ne kadar derme çatma yapıldığını gözler önüne seriyordu. Le Corbusier tasarladığı düz çatının hem daha ucuz hemde daha kolay uygulanabilir olduğunu öne sürmesine rağmen, Savoye ailesi buna itiraz etmiştir.

Aileyi ikna etmek için bakımın daha kolay olacağını ve Bayan Savoye'un yazları düz çatıyı daha kolay ve elverişli kullanabileceğini belirtmiştir.

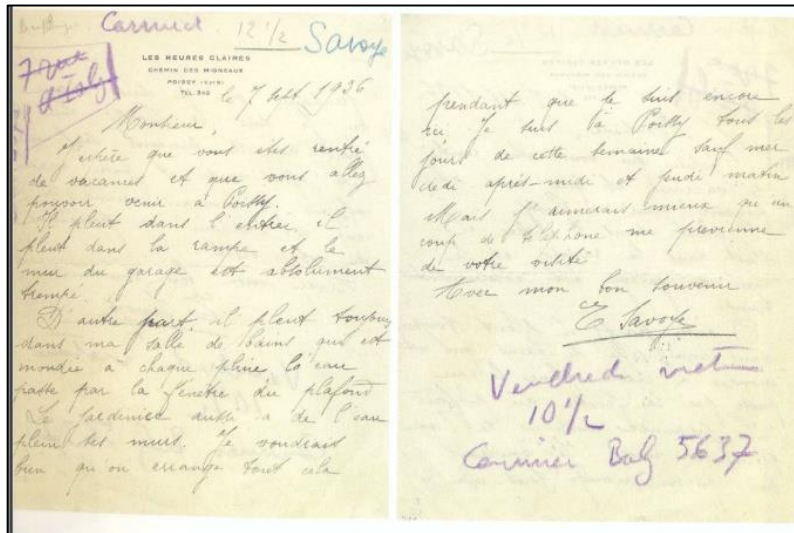
1930 ile 1937 yılları arasında Savoye'lar ve Le Corbusier arasında binanın tasarımı ve çıkan sorunlar hakkında mektuplaşmalar yaşanmıştır. Ne yazık ki Savoye ailesinin tüm şikâyetlerine rağmen Le Corbusier, sorunlardan çok binanın ne kadar eşsiz bir tasarıma sahip olduğunu ve mimarlık camiasında ne kadar övüldüğünün üzerinde durmuştur.

Madam Savoye ilk olarak 24 Mart 1930 tarihinde henüz taşınmadan sadece ziyaret esnasında fark ettiği rutubet sorununu Le Corbusier'e yazmıştır (Şekil 3).

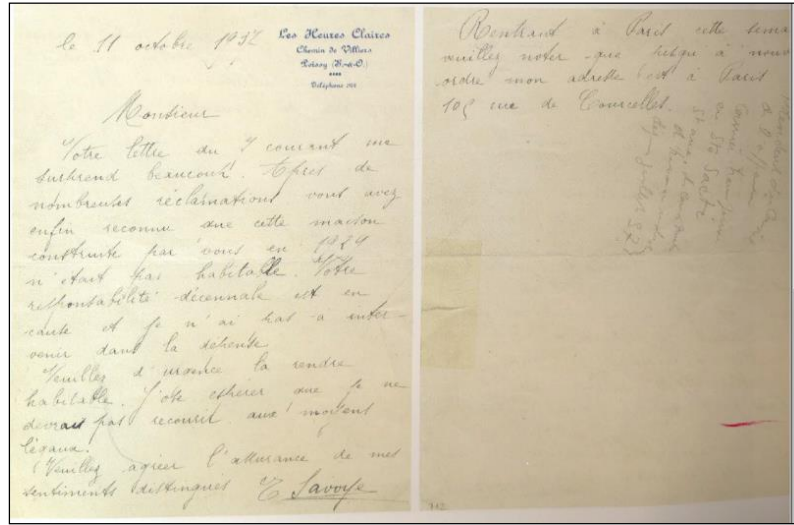
Şekil 3. Le Corbusier'e Savoye ailesi tarafından gönderilen ilk mektup (Cohen, 2008)

Taşındıkları ilk haftadan çatıdan eve sızan sular sebebi ile çocukları Roger akciğerlerinden bir yıl tedavi görecektik kadar ağır bir akciğer hastalığı geçirmiştir. Daha sonra Savoye ailesi tarafından uyarı niteliğinde gönderilen bir diğer mektupta evdeki sıkıntıların tamir edilmesi gerektiğini yazılmıştır (Şekil 4).

Şekil 4. Le Corbusier'e Savoye ailesi tarafından gönderilen ikinci mektup (Cohen, 2008)

Savoye ailesi tarafından yaptırıldıkları villa ile ilgili bilinen son şikâyet mektubu ise 11 Ekim 1937 tarihinde gönderilmiştir. Bu mektup Le Corbusier'e değil konutun yüklenicisi olan Mr. E. Cormier'e gönderilmiştir. Mektubun içeriğinde evin yaşanılacak hale getirilmediği takdirde kalan ödemelerin yapılmayacağını belirtilmektedir. Ayrıca Savoye ailesi mektupta bu durumun düzeltilmediği takdirde yasal yollara başvuracağına dair tehditlerde de bulunmaktadır (Botton, 2010) (Şekil 5).

Şekil 5. Mr. E. Cormier'e Savoye ailesi tarafından gönderilen mektup

Savoye ailesi binayı 1930'lu yılların başlarında çok kısa bir süreliğine kullanabilmişlerdir (Curtis, 1997). İkinci Dünya Savaşı nedeni ile Savoye ailesi Paris'ten ayrılmak zorunda kalınca; Le Corbusier, yaşanması olanaksız bir ev inşa ettiği için hukuki olarak suçlanmaktan kurtulmuş oldu (Botton,2010). Bütün bu olaylar bağlamında Villa Savoye' un işlevselliği göz önüne alındığında modernistlerin estetik kaygılarının çoğu kez işlevsellik gerekliliklerinin önüne geçtiği söylenebilmektedir. Villa Savoye, İkinci Dünya Savaşı süresince Naziler tarafından depo olarak kullanılmıştır. 1950'lerde ise çürümüş ve bakımsız bir durumdaydı. Şu anda ise gerekli bakım ve korumaları yapılmış durumda, içinde kimsenin yaşamadığı ulusal bir heykel konumundadır (Curtis, 1997).

3. Aktörler

1980'li yılların ortasında Aktör Ağ Teorisi (AAT), İngilizce karşılığı Actor Network Theory (ANT) olan sosyal teorinin çıkışında önemli rol almış kişiler Fransız filozof Bruno Latour, Sosyolog Michel Callondur ve Sosyolog John Law'dur (Ritzer, 2004). AAT, materyaller arasında semiyotik bir ilişki üzerinde durur ve canlı, cansız, kurum gibi bir ağ içerisinde eylemi olan her şey "aktör" olarak adlandırılır. Ayrıca teorinin içinde varlık gösterebilen, farklılık yaratabilen, konu hakkında daha derin düşünülmesine neden olan, süreci hızlandıran veya yavaşlatan her türlü unsur aktördür ve eşit derecede önemlidir (Yaneva and Heaphy, 2012). Bu teorinin ışığında bir yapıyı incelemek ve onun varoluş süresince etki eden aktörler önceki çalışmalarda incelenmiştir. Örneğin Yaneva ve Heaphy' nin çalışmasında Londra Olimpik Stadyumunun tasarım ve inşa sırasında yaşanan uzlaşmazlıklar incelenmiş ve rol alan aktörler çalışılmıştır. Bütün aktörler 3 ayrı kategoride incelenmiştir: bireyler (individuals), kurumlar & şirketler (institutions), ve İnsan olmayanlar (non-humans). Müşterisinin ihtiyaçlarına cevap veremeyen ve onu mağdur bırakan Villa Savoye' un tasarımında ve inşasında rol alan yapının aktörleri Tablo 4'te incelenmektedir

Tablo 4. Villa Savoye'un inşasında rol alan aktörler (Benton, 1987)

AKTÖRLER		
Mimar	<i>Le Corbusier</i>	Birey
Mal Sahibi	<i>Savoye Ailesi</i>	Birey
Duvar Ustası	<i>E. Cormier</i>	Birey
	Enterprise Générale de Constructions, 12, rue de L'Isly, Paris, 8 ^e	Kurum - Şirket

Marangoz	<i>Raphael Louis</i>	Birey
	Enterprise Générale de Menuiserie, 14 rue de la Corvée, Courbevoie.	Kurum - Şirket
Ahşap Birleştirici	<i>Riou</i> - (Birleştirici), 22 rue Vincent, Paris, 19 ^e	Birey
Camcı - Boyacı	<i>A. Celio</i>	Birey
	Enterprise Générale de Peinture, 218, rue St. Jacques	Kurum - Şirket
Metal işleri	<i>R. Guillaumeau</i> , 14-16 rue de la Coubevoie.	Birey
	<i>G. Duflon</i>	Birey
	Serrurerie d'art, 67, Boulevard Voltaire.	Kurum - Şirket
Isıtma Tesisatı	<i>Pasquier Frères</i>	Birey
	Enterprise Générale de Chauffage, 109, rue de Tocqueville, Paris 17 ^e	Kurum - Şirket
	<i>Maurice Ferrari</i>	Birey
	Fumisterie, chauffage central, etc., 68 rue de la Tour, Paris, 16 ^e	Kurum - Şirket
Elektrik Tesisatı	<i>Barth</i>	Birey
	Electricité Moderne, Installations D'art, 20 rue Franklin, Paris, 16 ^e	Kurum - Şirket
	Société Perfecla	Kurum - Şirket
Peyzaj	<i>Lucien Crépin</i>	Birey
	Horticulteur Paysagiste, 2, rue Erlanger, 16 ^e	Kurum - Şirket
Seramik İşleri	<i>Boucquey et Winckelman</i>	Kurum - Şirket
Diğer Etmeler	<i>Campagne Générale d'Asséchement et d'Aération, 'Procédé Knapen', 57, rue Pigalle, Paris, 9e</i>	Kurum - Şirket
	Sirandré	Birey
	Miroart, 134, rue Saint-Maur, Paris, 11 ^e	Kurum - Şirket
	Savaşlar – Savaş anında binaya araba ile girebilmeyi kolaylaştıran rampa önerisi.	İnsan olmayanlar
	Arazi	İnsan olmayanlar
	Villa Meyer ve Villa Stein – Teras ve bahçe tasarımını etkileyen Le Corbusier'e ait diğer yapılar.	İnsan olmayanlar
	Villa La Roche-Jeanneret - Le Corbusier'in daha önce ki yapılarında da kullandığı 'Promenade Architecturale' yani katlar arası bağlantıyı kuran köprü örneği Villa Savoy'da tekrarlanmıştır.	İnsan olmayanlar
	The Congrès Internationaux D'architecture Moderne (CIAM) – Le Corbusier' in dönemin önemli mimarlarının kurduğu CIAM'in üyelerinden biri olması ve birbirleri ile etkileşimi.	İnsan olmayanlar

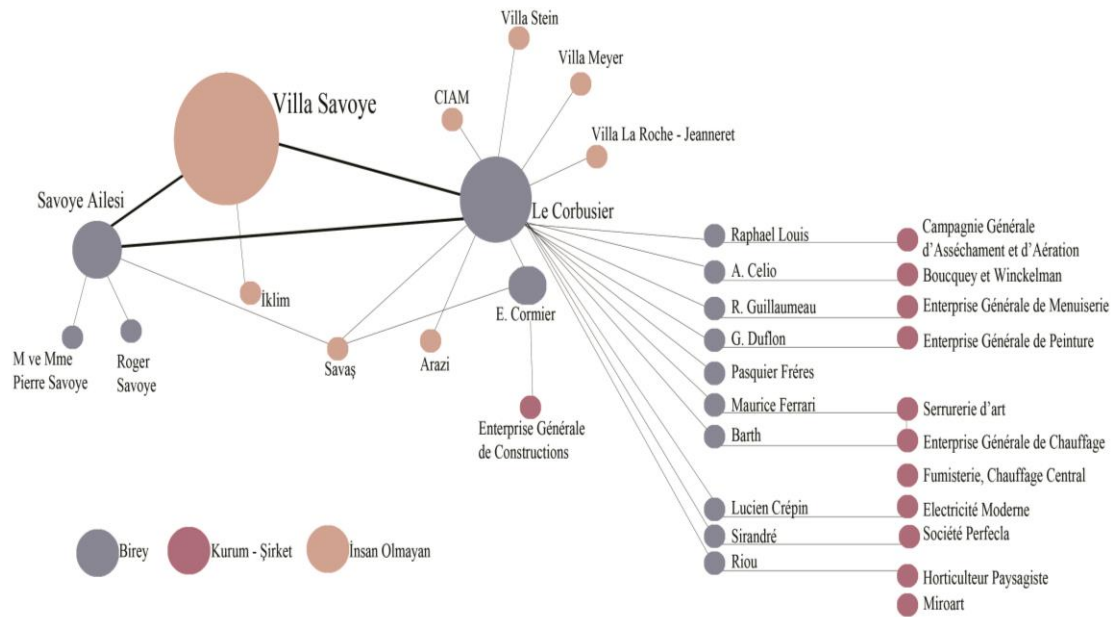
Böyle bir durum kullanıcıları mağdur bırakan ortamı tasarlayan ve tasarımına yardımcı olan kişiler, kurumlar aktör olarak ele alınmalıdır (Tablo 5).

Tablo 5. Villa Savoye'un inşasında rol alan aktörlerin dağılımı (Benton, 1987)

Birey	Kurum - Şirket	İnsan olmayanlar
Le Corbusier	Enterprise Générale de Constructions	Savaşlar
Savoye Ailesi	Enterprise Générale de Menuiserie	Arazi
E. Cormier	Enterprise Générale de Peinture	Villa Meyer
Raphael Louis	Serrurerie d'art	Villa Stein
Riou	Enterprise Générale de Chauffage	Villa La Roche-Jeanneret
A. Celio	Fumisterie, chauffage central	CIAM
R. Guillaumeau	Electricité Moderne	
G. Duflon	Société Perfecla	
Pasquier Frères	Horticulteur Paysagiste	
Maurice Ferrari	Boucquey et Winckelman	
Barth	Campagne Générale d'Asséchement et d'Aération, 'Procédé Knapen'	
Lucien Crépin	Miroart	
Sirandré		

Kullanıcısını mağdur bırakan Villa Savoye'u tasarlayan ve tasarımına yardımcı olan kişiler, kurumlar aktör olarak ele alınmaktadır. Tablo 5'de bahsi geçen bu aktörler birey, kurum-şirket ve insan olmayanlar olarak üç başlıkta gruplanmıştır. Bu grupların birbiri ile ilişki yoğunlukları az ya da çok da olsa her birinin bu proje veya bu projenin işlevselliği ile ilişkisi bulunmaktadır. Şekil 6'da aktörler arasındaki ilişkiler haritalandırılarak, projeyi etkileyen faktörler belirtilmiştir.

Şekil 6. Villa Savoye'un Aktör ağ teorisi

4. Sonuç

Le Corbusier üslubu ve çizgisi ile modernizm akımında öncü bir tavra sahiptir. Mimar estetik arayış içine girerek uygulamış olduğu yapılar sayesinde kendi tarzını oluşturmuştur. Villa Savoye örneğinde olduğu gibi mimar yapılarında yalın formlar kullanmıştır. Bu yalın ve özgün formların uygulandığı dönem göz önüne alındığında, dönemin diğer yapılarından daha zahmetli ve maliyetli olduğu görülebilmektedir.

Villa Savoye'ü sadece uygulanma zorluğu olan bir yapı olarak değil, aynı zamanda kullanıcıya konfor sağlayamayan bir konut olarak tanımlamak mümkündür. Ancak çalışmada bahsi geçen bütün olumsuzluklara rağmen, Villa Savoye; günümüzde modernizm üslubunun ilk ve öncü çizgilerine sahip pürist bir yapı olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde halen birçok mimarlar tarafından övgü ile bahsedilmekte ve insanların dikkatini çekerek ziyaret edilmektedir.

Bu çalışmada Le Corbusier'e ait olan bir ikonik yapının kullanımı, işlevselliği ve sanatsal değeri incelenmiştir. Bu ve bunun gibi ikonik yapılar çok bilinmelerine ve örnek olarak gösterilmelerine rağmen eksik tarafları olabilmektedir. Bu bağlamda başka bir ikonik yapı da incelendiğinde incelenen yapının da sorunlarının veya eksik yönlerinin olması, kullanıcıyı mağdur bırakmış olması mümkündür.

Kaynaklar

- Anderson, J. (2011). Mimari Tasarım. İstanbul: Literatür Yayınları
- Benton, T. (1987). The Villas of Le Corbusier 1920-1930. Italy: Yale University Press, London (Syf. 190-207).
- Botton, A.D. (2010). Mutluluğun Mimarisi.(4.baskı). ISBN978-975-570-305-3, İstanbul, (2.Bölüm).
- Cohen, J.L. (2008). Le Corbusier Le Grand. London: Phaidon
- Curtis, W.J.R. (1997). Le Corbusier Ideas and Forms. (4th ed.). London: Phaidon (Chapter 8).
- Gans, D.(1987). The Le Corbusier Guide. New York: Princeton Architecture Press (Syf. 65-67).
- Gast, K.P. (2000). Le Corbusier: Paris Chandigarh. Germany: Birkhäuser Architecture; 1 edition (August 1, 2000) (Syf. 66-79).
- Ritzer, G. (2004) Encyclopedia of Social Theory Volume II. London: SAGE Publications
- Roth, L. M. (2000). Mimarlığın Öyküsü, İstanbul: Kabalcı Yayınevi
- Yaneva, A., & Heaphy, L.(2012). Urban Controversies and the Making of the Social. [Online] Available:<http://journals.cambridge.org/action/display> (March 12, 2015)